

Gavril Kajarov:
Thrakische Religion
Parus-Wilseva
Real-Enzyklopädie
St. Hrund 1931
Bd. VI A (XXI?)
Thracian Religion
S. 1940-1941

4. Κατά τούς ρωμαϊκούς χρόνους, ἔξπιρέσει τοῦ Ἡρωος, εἰς τὴν θρακικὴν λατρείαν τά μάλιστα διαδεδομένη ἥτο ἡ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ήδη πρός τούτοις δύναται τις νά συμπεράνη, ὅτι αἱ θρακικαὶ οὐλαὶ εἰς παλαιοτέρους χρόνους ἀλάτρευσαν ίαματικάς θεότητας, ἐκ τῶν ὧν οἵτινες εἰς τὴν ιδικήν μας παράδοσιν σποραδικά ἔχην. Οὕτω γνωρίζουμεν τὸν μακεδόνιον ίαματικὸν δαίμονα Δάρρωνα (βλ. Bd. IV σελ. 2217 Usener, Goettern I7I, Korn, Rel. d. Griech. 152) τοῦ ὧν οἵτινα τὸ ὄνομα δέν χωρίζεται ἀπό τὸ τῆς θρακικῆς οὐλῆς Δερσαῖος ἡ δέρρωνες. Νόμισμα τοῦ Ηαιονίου Βασιλέως Δημητρίου δέρσι ἐπί τῆς ὀπισθίας δῆλων κεφαλῆν Διονύσου μέ τὴν ἐπιγραφὴν ΔΕΡΣΩΝΑΙΟΣ (Gaebler, Ztschr. Numism. XXXVII 228), Reinach, Rev. Numism. 1897, 127, μνημονεύει ὅτι ὁ Δέρρωνας ος θεός οὐαί εἶχε συνταυτισμὸν με τὸν Απόλλωνα. Τελευταίως ὁ Detschov ΒΙΑΒ III 181 ἀπεκπειράνει, τὸ Ἀσκληπιός, ὃς θρακικὴν λέξιν νά ἔχηγήσῃ καὶ ισχυρίσθη, ὅτι ἡ ἀρχική θυριόμορφος λατρεία αὐτοῦ τοῦ ηεοῦ προήγαγε ἀπό θρακικῆς οὐλᾶς τῆς Βορείου καὶ κεντρικῆς Ἑλλάδος. Διά τὸ ὄνομα βλ. Cool, Zeus II 1085.

Θεός εἰς τὴν Ἑλλάδα (Korn, Rel. I 88) ὁμοίως καὶ εἰς τὴν θράκην ἡ λατρεία τῶν ίαματικῶν θεοτύπων συνεταυτίσθη πάντοτε με τὰς πηγάς, ὃς οὐαί γίνη πονερόν ἀπό τὰ ἀμέσως περιγραφόμενα ιερά. Εἰλησίον τῆς N. πλευρᾶς τῆς πόλεως Küstendil (Παιταλία), κυρία θέσις τῶν θρακῶν γενθαντίλιν ἀνθοῦται λόφος (ὄνομα: Küssarlik) προεξόχει τὴν Ossogowska - planina (Arch. epigr. Mitt. X 60). Εἰς τούς πρότοδας αὐτοῦ τοῦ λόφου πηγάζουν περικαί θερμαί πηγαί, πλησίον τῶν ὧν οἵτινα κατά τούς ρωμαϊκούς χρόνους ἀνείρετα ἀξιοσημείωτον Ἀσκληπιεῖον

'Επί τῶν νομισμάτων τῆς πόλεως ἀπεικονίζονται αἱ μορφαὶ τοῦ 'Ασκληπιοῦ, 'Υγιείας καὶ τελεσφόρου πολύ συχνά ἐπί νομίσματος τῶν χρόνων τοῦ Καρακάλλα βλέπομεν τὴν εἰκόνα τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος λόφου, δενδροφυτευμένου καὶ μετά ιεροῦ (BSAB VII 70 εἰκ. 42 BIAB VII 40):' Επί τῆς κορυφῆς ὑψοῦται ιερόν μόνον, ἔτερον εἰς τούς πρόποδας τοῦ λόφου καὶ ἀριστερά παραπλεύρως μικρότερον ιερόν, εἰς κάθε πλευρά τοῦ λόφου βλέπει τις καὶ ἔνα ιερόν, εἰς τὸ μέσον κάθε ναοῦ ἴσταται ἔνα ἅγαλμα. Αὕτη ἡ παράστασις ἀποδίδει τὴν πραγματικήν ἀναλογίαν; πράγματι τό κυρίον ιερόν τοῦ 'Ασκληπιοῦ ἀνεκαλύφθη εἰς τούς πρόποδας τοῦ λόφου, οὐχί μακράν τοῦ παλαιοῦ λουτροῦ. Κατά τὴν ἀνασκαφήν ἐφέρεται μέρος μωσαϊκοῦ δαπέδου τοῦ ιεροῦ, ἐπειδὴ τοῦ ὄποιου παριστάνεται δῆμος (α. ο. 72 εἰκ. 40 πρβλ. τὸν ὄφιν ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῆς Παυταλίας, gr. Coins Brit. Mus. Τόμος ΙΙΙ ἀρ 30ff. BIAB VII 37. Pich Münzbilder aus Bulgarien τόμ. Βιβλ. 15).

Πάρα τὸν περίβολον τῷ ποτῷ εἰς κοινόν *Ιερών* εὑρέθησαν

κάτεσθεν τὸν τουρκικὸν θερμὸν διαυεριπούτην ὑπόλοιπα ρωμαϊκοῦ λουτροῦ, τὸν ὄποιεν ἄκριθεστέρα ἐξερεύνησε οὗτος ἀδύνατος. Πλησίον τοῦ λουτροῦ ἀπεκλεύθησαν τὰ ἀκόλουθα μνημεῖα: 'Ανίγλυφον τοῦ 'Ασκληπιοῦ, τοῦ Δελεσφόρου καὶ τῆς 'Υγιείας, SEG I 316. Σπαταένο κοράτι δροῖον ἀναγλύφου, αὐτ. 297, μαρμάρινος κεφαλὴ τοῦ 'Ατηλπιοῦ, πέτρευον δόν, τό γνωστόν 'ανθινού τοῦ θεοῦ, ἀναγλύφου τοῦ Διός καὶ τῆς 'Ηρας (SEG I 309). Σπαταένον κοράτι ἀναγλύφου τοῦ 'Ηρακλέους, BSAB VII 77 εἰκ. 40, πολλά ἀργυρᾶ νομίσματα τῶν ξερόντων τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, τὰ δοῦλα οἱ ἐπιτυχέσται ἔρριτπον εἰς τὸ θύρον (BSAB VII 714). 'Ἄξιοπαραπτήρων εἶνε τό οὗτον ἐνρίτερον ἀνευρεθέν ἀνάγλυφον, ἐπάνω ἀποκεκομισένο, τῆς Παυταλίας: 'Αριστερά ἡ 'Υγιεία κρατοῦσα εἰς τὸν δεξιάν ὅπιν, εἰς τὸν ἀριστεράν πινάκιον, δεξιά ὁ Ζεύς ὡς ὁ 'Ασκληπιός (οὐδέπω πρίσθος ὁ ποιειδῆς) μέ κατεβατρένας τὰς χεῖρας, μεταξύ τῶν ἀστός / BSAB IV 82 εἰκ. 51

E Ή ναός ὁ ὄποιος ἐπέκεπτε τόν πλάνα τοῦ 'Ηρακλίου. Ή αἴτια τοῦ ιτατοῦ ιτατοῦ εἰς τὸν θέσιν, δημού ἀρρότερον, ἀνοικοδούνθη πίστιαν

κή έκκλησία, ἐν μέρει ἀπό ὅλικά προερχόμενα ἀπό τόνεθνικόν ναόν.
 "Αλλα ὑπολείμματα τοῦ ναοῦ π.χ. στῆλαι, κιονόκρανα, βωμοί, κλ.
 εἴρεθησαν διεσκορπισμένα εἰς τὰ περίχωρα τῆς μητονευθείσης έκκλη-
 σίας (πρβλ. ἀκόμη ΒγΑΒ ΥΙΙ 90) Μεταξύ τῶν ἀνευρεθεισῶν ἐπιγραφῶν
 θά ἐπερύμονην νά τονίσω : 'Αφιέρωσις ἀπό Ι3 "ἐπιμεληταί", οἵτινες
 μέ την συνδροιήν τῆς κοινότητος προσφέρουν θυσίαν καί πρός τιμῆν
 τοῦ Διός καί τῆς "Ἡρας θιοργανώνοιν ἀγῶνας, (ΣΕΓΙ 300 αὐτ. σελ. Ι38,
 ΙΙΙ 564). Στῆλαι μέ ἀφιέρωσιν "οῖκω θεία καί τοῦς Ὀλυμπίοις θεοῖς"
 ἀκολούθοιν τά ὄνόματα τῶν ιερέων (πιθανόν πάλιν Ι3). ΣΕΓΙ 303 πρβλ.
 305. Στῆλη μέ ἀφιέρωσιν τῆς *Phyle* "Ἡρακλῆται" (ἀστική ἡ ιερατική
 ;) αὐτ. 304 + σελ. Ι39. Ἀγάγλυφον μέ ἀφιέρωσιν εἰς τὸν Δία καί τὴν
 "Ἡραν, αὐτ. ἀρ. 309. Βωμός ἀφερωμένος "Διί Ζεραζίω" ἀρ. 302, ἔτε-
 ρος μέ ἀφιέρωσιν εἰς τόπον ἀσκητῶν 301. Τά ὄνόματα τῶν ἀφιέρωτῶν
 εἶνε ἑλληνικά ἡ Θρακικά, Ελληνικά συναντῶνται ἐπίσης ρωμαϊκά. Διά
 τάς θεότητας ἐπί τῶν νοτίων τοποθεσιῶν τῆς Παυταλίας βλ. νῦν Ruzicka BIAB
 VII 29.

Διά τὴν διάδοσαν τῆς λατρείας τῶν θεῶν εἰς Παυταλίαν, μαρτυρεῖ
 ἡ εἰς τὸ 'Ασκληπιεῖον τῆς ἐπιδαύρου ἀνευρεθεῖσα ἀφιέρωσις, 'Α σ κ-
 λη πιῶι, Τελεσθεία Τελεσθεόρ (ωι) Πανταλιώτα-
 σις, ΔΕΗ 482. Πιθανόν μεταξύ τῶν ἀναφερθέντων ιερῶν νά ὑπῆρχον
 σχέσεις. Αλλα μνημεία τῆς λατρείας ἀπό τὴν Παυταλίαν βλ. Arch. Anz.
 1929 / 320 ἀρ. I-2.

'Ιδιαίτερον ἐνδιαφέρον προσθέρει τό ιερόν τοῦ 'Ασκληπιοῦ στό ὅ-
 ποῖον ἀνεκαλύφθη τό ἔτος 1903 παρά τὴν πηγήν Karst τῆς Glava-Pa-
 nega (περ. Teteven εἰς B. Βοριλγαρίαν). Dobrusky, Izwestija τοῦ 'Ενν.
 μουσ. ἐν δόσιᾳ I 1f, IGR 1397ff. Kazarow, Arch. f. Rel. XI, 574, BSAB
 ΙΙΙ 38 ἀρ. 32. βλ. Suppl. Bd ΙΙΙ σελ. 1136. Reinach, Rép. Rel. II 152.
 'Η πηγή αὕτη μέχρι σήμερον θεωρεῖται ὑπό τοῦ λαοῦ ὡς ιαματική (j-
 reček, Das Fürstentum Bulgarien 545),

Tá ἐδῶ ἀποκαλυψθέντα ἀνάγλυφα παριστάνοντα α) τὸν 'Ασκληπιόν
 μόνον ἡ μετά τῆς 'Υγιείας ἡ μετ' αὐτῆς καί ὁ Τελεσθόρος ὃμοιος (31
 39 βλ. ὅπισθεν

κομάτια, ἐκ τῶν ὅποίων 3 τεμάχια ἀφιερουμένη
εἰς τὸν Silvanus καὶ τὴν Diana, οἱ ἀφιερωταί
αὐτῶν τῶν τριῶν τεμαχίων φέρουν ρωμαϊκά ὄνόμα-
τα,

ἡ συνέγ. εἰς σελ. 40

τεσαραῖς , 1 miles) β) τὸν ἥρων τῆς θράκης, ἐκ τῶν δύο οἷν
 οὓς μέ παράστατιν τοῦ "Ηρος, μὲ ἀφιέρωτιν δύος εἰς τὸ 'Ατκληπιόν
 καὶ 'Υγιείαν, ἄλλα 40 ἀνάγκυρα ~~καὶ~~ μερικῶν ἀφιερώσεων καὶ περινά
~~δύο~~
~~οὐδέποτε~~
 ὀντοτήτων εἰς τὸν "Ηρωα ἀφιερωμένα. 7 τετάχια εἰς τὸν Silvanus
 'Αρτερίν, ἡ εἰς ἀρροτέρους ὄροῦ, ἔνα εἰς τὸν 'Ατκληπιόν καὶ 'Αφρο-
 δίτην ἀφιερωμένον, γ) ἡ "Αρτερις πόνη (τεταχία), ἡ ὁνοῦ πέ τὸν
 'Ασκληπιόν, 1 τετάχιον, δ) Silvanus. ε) Αἱ Νῦμφαι 1, 5) ἡ 'Απροδί-
 τη 1. Πρόσθιοις εὑρέθηνταν 4 ἀγαλατία τοῦ 'Ατκληπιοῦ καὶ
~~τρία~~
 τρία ἀγαλατίαν τοῦ 'Απόλλενος. Μόνον εἰς 13 ἀνάγυρα, τὸ δτοῖα τέλος
 παριστάνουν τὸν 'Ατκληπιόν, τὸν 'Υγιείαν καὶ Τελετηρόν ἡ τὸν "Η-
 ρωα (τίνος τὸ α) πανηρονευθένται ἀφιερώτεις εἰς τὸν Sil-
 vanus. Βίαν) αἱ ἀφιερώτεις εἶναι λατινικά δύναμα (τίνος 2 miles, tererarius, de-
 curio, veterani)
 δύο εἶναι θράκες. Οταν αἱ λοιπαὶ ἀφιερώτεις εἶναι Ἑλληνι-
 καὶ καὶ οἱ περιστερετέντινοι ἀφιερωτῶν θράκες ἡ πρωτίστηντες θράκες,
 συναντῶνται δύος ἐπίσης Ἑλληνικά καὶ λατινικά δύναμα. Συναντῶνται
 "2 πύλαρχοι", 1 "βουλευτής" καὶ "1 πύλαρχος ἀπό τὴν Λαυταίαν" ἔντες
 φυλάρχων καὶ εἰρηνολογῆν, "1 σύνδικος" "1 βουλευτής", "1 περιτείτης",
 "3 βενεφικιάρτοι", 1 κιρκίτηρ, 1 σπικουφιπλικιάρτοις; δύο ἄλλοι
 ἀφιερωταὶ ἀπό τὴν Λαυταίαν. Πιθανόν τὰ ιερά τῆς glare-Panegy
 καὶ Λαυταίαν νά είχον τηέσεις.

Ο 'Ατκληπιός καὶ ὁ "Ηρως ἐμπαίνονται εἰς αὐτό τὸ ιερόν πέ τα
 τοπικόν πάνθετον ἐπίθετον Σ α λ δ π ν ὁ σ, Σ α λ δ ο κ ε λ η ν ὁ ε,
 Ἡ Σ α λ δ ο β υ τ τ π ν ὁ σ, τό ~~το~~ ουνεθή πολλαῖς ποικιλίαις. Αἱ
 τῆν σηματίαν τοῦ δύναμας πρβλ. Kogerson. Arch.-f. Rel. XI 575.
 Ο τύπος τοῦ 'Ασκληπιοῦ εἶναι συνθηματικός (Schema L in 2 Mythen
 Lex. S 634). Εν τούτοις μερικάς φοράς κρατεῖται μέ τὴν δεξιάν του ἔνα ὀνόν
 , τό ὄποιον προσφέρει εἰς τὸν ὄφιν (διά τὴν σημασίαν τοῦ ὀνοῦ πρβλ.
 Nilsson. Arch.-f. Rel. XI 557 —) τό αὐτό ἀντικείμενον παρουσιά-
 ζεται ἐπίσης ἐπί ἀναγλύφου ἀπό τό Torday. Arch.-tp. Milt. X/III 16
 εἰκ. I; πρβλ. Reineck. Rep. Stat. II 33,2. Ο 'Ασκληπιός μετ' ἀγνοῦ πα-

ριστάνεται ἐπί τῶν νομισμάτων ἐπίσης : Νικόπολις ἐπί τοῦ "Ιστρου" (Eck, Ant. Münzen Nordgriech. I 460 & II 550, Taf. XVII 8) ειρηνική^{μυγαλήνης (Δολινική γ' εἰδ. 3)}

'Η 'Υγιεία ἡ ὥποια παριστάνεται δεξιᾶ ἡ ἀριστερᾶ τοῦ 'Ασκληπιοῦ, κρατεῖ μὲ τὴν δεξιάν ὅφιν καὶ ποτίζει αὐτὸν ἀπό τοῦ πινάκιον, τό δόποιον κρατεῖ εἰς τὴν ἀριστεράν. (Bd. IX σελ. 96). Διά τούτου περισσόρον βλ. τὸ ιδιαίτερον ἄρθρον.

Τό διά τά ἀνάγλυφα χρησιμοποιούμενον μάρμαρον προέρχεται ἀπό τά λατομεῖα τοῦ πλησίον χωρίου Petrōvne, καὶ πρέπει νά δεχθῶμεν, ὅτι τά ἔργαστηρια, εἰς τά ὥποια κατά μενάλον ἀριθμόν κατειργάζοντο τά ἀνάγλυφα, θά εὑρίσκοντο παράποτο ιερόν (D-H 218). Τά ἀπό τὴν ἀνασκαφήν εὑρεθέντα ἀργυρᾶ κονιόματα ἀπό τὸν 'Αντωνίνον τὸν Βίσεβη μέχρι τοῦ Κωνσταντίου Β., πρός τούτοις 20 ἀργυρά δραχμαί προερχόμεναι ἀπό τοῦ Δημητρίου καὶ ἕνα χαλκοῦν νόμισμα τῆς Νικοπόλεως ἐπί τοῦ "Ιστρου".

"Ἐνα ιερόντοῦ 'Ασκληπιοῦ ποτατο πλησίον τοῦ χωρίου Dolni-Pasarel, παρά τὸν ποταμὸν Iskar (Oskios) ἐκεῖθεν προέρχεται ἔνα ἀνάγλυφον τοῦ 'Ασκληπιοῦ καὶ τῆς 'Υγιείας, μία ἀφιέρωσις εἰς τὸν 'Α. Ζτριμινηνός πατέρα πάρινος κοριός τοῦ 'Ασκληπιοῦ καὶ σπασμένο κομάτι ἐνός ἀγαλμάτου τοῦ "Ηρωος (Sbornik XVI ΙΙΙ 2c 19).

Πρός τούτοις πινημονεύω τό 'Ασκληπιεῖον πλησίον τοῦ Βατκούν (περ. Δεύτερα Παζαρδζίκ) βορειοδυτικῶς τοῦ μοναστηρίου τοῦ 'Αγίου Πετρου, παρά τὴν πηγὴν Haidusko-Kladendē "ἐκεῖθεν προέρχονται μερικά ἀνάγλυφα καὶ σπασμένα κοιμιάτια ἀπό ἐκεῖνα τοῦ 'Ασκληπιοῦ, 'Υγιείας καὶ Τελεσφόρου, 2 ἀγαλμάτια τῆς 'Υγιείας, καὶ ἕν ἀνάγλυφον τοῦ "Ηρωος ἀφιερωμένον εἰς τὸν 'Ασκληπιόν (Sbornik XIII 427 ἀρ. I-4, Ιzv. 89 ἀρ. I29-I30, Rev. Arch. 1926, II 164 ἀρ. 278, ηλ. Suppl. Bd. III σελ. ΙΙΙ39, 61).

"Ἐνα 'Ασκληπιεῖον εὑρίσκετο εἰς τὴν δυτικήν πλευράν τῆς πόλεως Σόφια, ὅπου τελευταίως, πλησίον τοῦ νοσοκομείου τοῦ 'Αλεξάνδρου, ἀνεκαλύψθησαν βάσεις ἐνός τελείως κατεστραμμένου ρωμ. λουτροῦ

κατά τὴν ἔκκαθάρισιν τοῦ ὅποίου τὰ ἀκόλουθα ἀντικείμενα εὑρέθησαν: μαρ-
μάρινος σκάλισμένος μὲν ἀνάγλυφον, κάτωθεν ἡ Ἀεροδίτη ἐντός κοχλιδίου
ἀπό πρίφονας φερομένη, ἀνώθεν, ξαπλωμένος θεός τοῦ ποταμοῦ, περιστιχι-
σμένος ἀπό χορευούσας Νηρήιδας, παρυάρινον ἀγαλμάτιον τοῦ Πανός, τεμα-
χισμένα ἀγαλμάτια τοῦ Διονύσου, θραυσμένον τεμάχιον ἀγαλμάτιον τοῦ
Πάνηπος, κορμός ἀγαλμάτιον τοῦ Ἀσκληπιοῦ κλ. (GMS 1922-25, 145.
BIAB. V 367).

Ἐπίθετα:

Κουλκουσσηνός, IGR I 676 (Σερβική)

Ρασυπηρη[νός] Izw 90 ἀρ. I30 (Βακτρίν) 1^η. Suppl. Bd. III

σελ. 1139, 61 (ἀναθεωρημένη)

Σαλδηνός, Σαλδοβυσσηνός, Σαλδοκεληνός βλ. σημ.

Σκαλπηνός Arch. Anz. 1929, 1320 ἀρ. (Πανταλία)

Zimidrenus = Sindrinus, Dessa. 20094, 2095, βλ. Bd. II σελ.

Στρανινηνός, Sborznik XVI. 112 ἀρ. 19 (Dolm-Passarel, πρ. Γανιόκεν)

Πανταλιώτης D - H 482 ἀρ. 112 (Επίδαμρος), Καβαδίας: τὸ ιερόν
τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἢ Ἐπιδάμρῳ 187 Hoefer Myth. Lex. III 1718

Παιάν, Izw. 97 ἀρ. 141 Arch. - epigr Mitt. XV 206 (Kunino, περ.

Vraha ἀρβ. Usener, goettern 153.3. Pol. II 62. 1677.

Πρωστάτης IGR I 676 (Σερβική)

σωρῆρ, ADB 178 (Čirhan, Ἀσκληπιός καὶ Ὑγεία ὡς σωτῆρες ἐπιφανέστατοι)

I77 (Krajovo περ. Πανταλίας) βλ. Bd. II σελ. 1677. ^{hw.g4}

ἀρ. 138 (Karavizovo) εἰς τοὺς ἐλληνορωμαῖκούς τα ἐπίθετα

σωτῆρ καὶ ἐπήκοος ἀπεδίδοντο κυρίως εἰς τὰς ιαματικάς θεότη-

τας (Roussel, Les cultes egypt. de Délos 290).

φιλάνθρωπος, D-H 437 ἀρ. 103 (Αἴνος) Jones, Cultes of Deities 268 βλ. Bd. II

σελ. 1678. Weinreich, Arch. f. Relig. XVIII 25.50

Sanchus, Izw. 54 ἀρ. 27 (Glaucus Pompeja)

Τό ἐπίθετον τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐπί ἐνός ἀναγλύφου τοῦ Ἡρωὶς ἀπό τό Elli: olere

(SEG III 524), δέν διετηρήθη ἀκέραιον.

Από μητένας αὐτέρων παῖδες παῖδες ἀνάγλυφα ἵνα τὰ αὐτοῖς τρυπορρυτά:

42) D-H 357, 62, 62 (Αθηναϊκός) BIAB IV 30, 6 (Ἀγίοις) XV 107, 9
Iambol 1^η Arch. Anz. 1912, 574 (Ιανός εἰπεν Ιανόλ)

Izw. 94, I37 (Ladži, παρά τὴν Αὐγούσταν-Τραιανήν, ὅμοῦ γέ εἴνα ἀνάγλυ-
φον τῶν Νομφῶν) D-H 342 54^h. ADB I79 (Φιλιππούπολις, ἀπό τὸν αὐτὸν
τόπον εὑρέσεως μία μετόπη μὲ παράστασιν τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῆς οἰκο-
γενείας του, GBPI I92I, I27 = Rev.arch.I929, I5I) Izw. I 92 ἀρ. I34
(Izwor, περ. Φ/πόλεως) Rev.arch. I926 II I63 ἀρ. 276, 277 (Pastusa
περ. Φ/πόλεως), SEG III 511 (Φ/πολις) ADB I78 (Cirpan) BSAB I 227=
Rev.arch. I92I, II 439 ἀρ. 7 (Kurtibunar περ. Cirpan) ADB I76 (Turk-
mäsl̄i, ἀφιερωμένον ἀπό I2 "συνκοσιασταί θεοῦ Ἀσκληπιοῦ" ὅλοι μέ
θρακικά ὄντοτα βλ. Bd IV A σελ. I266). Izw. 94 ἀρ. I38= Athen.Mitt.
XXXVII IO ἀρ. 40 (Kararizovo) BIAB VII 308 ἀρ. I (Karamanovo περ. Νέ-
ας Ζαγορᾶς, ἀνάγλυφον μὲ ἀφιέρωσιν εἰς τὸν Ἀσκληπιόν, 'Υγείαν καὶ
Τελεσφόρον) D-H 325 ἀρ. I2 (Patalenitza περ. Τατάρ-Παζαρζίκ) Archi-
ep.Mitt. XII III 10^v, 7 (Ristera περ. Radomir. ἀφιέρωσις "κυρίᾳ 'Υγείᾳ
ἐπηκώῳ") BIAB IV 320 (Radomir περ. epigr.Mitt. XVII 217 ἡρ. 20 (Konstinkanal:
'Ασκληπιός καὶ ἀπόλλην). ἡρ. 9 ἀρ. I32 (Perzink, πρακτικός ἱππεύς
ἀφιερωμένος εἰς τὸν Ἀσκληπιόν). Η ἡδη μνημονευθεῖσα ἐπιγραφή ἀπό
τὸ Κογανο ΑDB I77, προσφέρει κατάλογον Νεοκορίδων εἰς τὸν Ἀσκληπι-
όν, τῶν ὅποιων ὁ οἰκεῖος τῆς ἔταιρείας δῶρον κάμνει ἐν τῷ θρακικῷ χω-
ρίῳ Σπινοπάρα.

'Επί τοῦ ἀναγλύφου ἀπό τὴν Νικόπολιν ἐπί τοῦ Νέστου (Ferdrizet
Corella Numism. 230) παριστάνονται ὁ Ἀσκληπιός καὶ ὁ Ἐρυθρῆς πλησίον
τοῦ πλούτωνος καὶ τῆς Περσεφόνης.

'Ατό τάς ἀπαριθμηθείσας ἀφιερώσεις παριστανεται τό πλεῖστον, ὁ
Ἀσκληπιός μόνος, κατόπιν ὁ Ἀσκληπιός καὶ ἡ 'Υγεία ἡ ἡ ἴδια μὲ τὸν
Τελεσφόρον, ἡ 'Υγεία μόνη σπανίως συναντεῖται. Τά ὄντοτα τῶν ἀφερω-
τῶν εἰνε πολλάκις θρακικά.

'Επί τῶν νομισμάτων μὲ παραστάσεις θεῶν, τῶν θρακικῶν πόλεων, δ-
πως ἡ Νικόπολις ἐπί τοῦ "Ιστρου, ἡ Σερδική, ἡ Λαυτολία, τὴν πρώτην
θέσιν καταλαμβάνοντι ὁ Ἀσκληπιός καὶ γενικῶς σὶ λαματικάι θεότητες
Pick, Ant. Münzen von Docien u. Mösiens 335) ἐπίσης εἰς τὴν Αὐγούσταν-

Τραϊσπόνη παριστάνονται συχνά ο 'Ασκληπιός και η 'Υγεία (Muschnow,
Ant. Münzen der Balkanhalbins. I64. Detschew ,BIAB III 163).

"Οσον ἀφορᾶ διά τὸν Ἡρωα βλ. Suppl.Bd III σελ. 1143.

Εἰς τὴν Μοισίαν σπανιότερον ἐμφαίνονται ἀφιερώσεις εἰς τὸν Ἀσκλη-
πιόν. Rev.arch.1908, II 57 ἀρ. 62 (Νικόπολις ἐπί "Ιστρου"). ADB I75
(Sipnitsa)BIAB V 78 ἀρ. 2(περ.Keamanlaθρᾶς ιππείς ἀφιερώμένος εἰς τὸν
'Ασκληπιόν) Izv. 97 ἀρ. 141 =Archæp.Mitt. 67 (Τόμοι)."Έγουεν ἦση
ἀναφέρει διά τὸ ιερόν παρά τὴν Κλάβα-Πανέγκα.-Βάσις ἀγάλματος τοῦ 'Ασ-
κληπιοῦ ἀπό τό Viminescium:Spom. τῆς Σερβ.'Ακ. LXXXI 130 ἀρ. 315.

Διά τὴν Δακίαν Toutsin I 332 Jones 268. πρβλ. τὴν ἀφερώσιν ἀπό
τό Sarmitzegetuça,Anuarul Univ.din Cluj 1928-32, I 103 ἀρ. 2.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΣ